

[Holger Eriksen.]

konjunkturskabte grundværdistigning. Jeg er stadig af den opfattelse, og derfor var jeg glad for det lovforslag, som den højtærede finansminister fremsatte i fjor. Heraf følger, at jeg er knap så begejstret for, at forslaget igen i år opererer med et konjunkturtillæg, men naturligvis foretrækker jeg et lille fremskridt fremfor slet intet. Hovedsagen er, at man går videre ad den vej, der sigter mod gennemførelsen af fuld grundværdistigningsskyld. Når man imidlertid vil have et konjunkturtillæg, var det vel rimeligt, at man fik et kriterium derfor, der virkelig gav udtryk for konjunkturstigningen. Det gjorde det gamle konjunkturtillæg ikke; det var udtryk for en bred, men ret tilfældig tommelfingerregel.

Det må imidlertid erkendes, at man er kommet den virkelige konjunkturstigning noget nærmere ved den definition, der nu er givet for konjunkturtillægget, uden at det derfor er blevet tilfredsstillende. Man udfinder nu den gennemsnitlige stigning i vurderingerne for hele landet med undtagelse af Københavns amtsrådsreds, København, Frederiksberg samt fire købstæder og en del af disses forstæder; men hvem siger, at der ikke havde været en samfundsskabt værdistigning i de øvrige købstæder? I virkeligheden kan man fastslå, at der ikke i en landsby bliver udstykket en grund til en arbejderbolig, uden at der foregår en samfundsskabt grundværdistigning. Når man lader denne stigning indgå i konjunkturtillægget, betyder det, at man ikke blot fradrager den konjunkturbestemte værdistigning, men også en hel del eller i hvert fald en større eller en mindre del af den samfundsskabte værdistigning. Jeg synes, at det kunne have været ordnet på den måde, at man i ligningsdirektoratet fandt frem til den virkelige konjunkturstigning ved på stikprøvebasis at finde stigningen på den rene landbrugsjord. At dette også ville være behæftet med fejl, skal jeg senere komme tilbage til, men det ville i hvert fald være bedre end det, der nu er foreslået, og jeg håber, at der i udvalget vil kunne optages forhandling om en anden udformning af konjunkturtillægget end den foreslåede.

Ved siden af konjunkturtillægget gives der et tillæg til al jord, der er vurderet til

under 1 kr. pr. km² — således blev det sagt før, og det er derfor, jeg følger i det samme fodspor, men naturligvis er der tale om m². Hensigten er tydelig nok den at holde landbrugsjorden udenfor. Forudsætningen for, at dette er rigtigt, må være, at der ikke sker en samfundsskabt grundværdistigning for ren landbrugsjord. Imidlertid kan denne forudsætning næppe holde, fordi bl. a. forbedrede kommunikationsforhold vil påvirke prisen på ren landbrugsjord; også en storbys nærhed og dermed muligheden for med held at kunne udnytte jorden gartnerimæssigt vil sætte sit præg på jordens pris. Det var derfor, jeg sagde, at selv om man tog den rene landbrugsjord — hvorved jeg forstår landbrugsjord, der ikke er behæftet med venteværdier — ville grundlaget ikke være helt i orden. Jeg indrømmer dog, at den samfundsskabte værdistigning, der kommer til udtryk for den rene landbrugsjords vedkommende, ikke er af nogen betydelig størrelsesorden, og jeg skal derfor ikke opholde mig nærmere ved den undtagelsesstilling, der er indrømmet denne jord.

Det spørgsmål, som man diskuterer så meget, og som også har været nævnt gentagne gange under debatten i dag, er, om det er køberen eller sælgeren, der skal betale grundstigningsafgiften, og navnlig hvorledes man kan sikre, at det bliver sælgeren. I virkeligheden er det naturligvis således i praksis, at det er forholdet mellem tilbud og efterspørgsel, som bestemmer prisen og derfor også til en vis grad, om det bliver køber eller sælger, der betaler, men der må dog gøres denne meget væsentlige tilføjelse, at jo mere effektiv samfundets inddragning af grundværdistigningen bliver, jo større sikkerhed har man for, at det bliver sælgeren, der kommer til at betale. Hvis grundværdistigningsafgiften virkelig er følelig, vil den tvinge grundspekulanterne til at sælge, simpelt hen fordi de ikke kan få dækning for det rentetab, skattetab o. s. v., som de lider i den tid, de ligger med jorden. Derfor må der i højere grad blive tale om købers marked i stedet for sælgers; men — det hænger også sammen med det spørgsmål, det ærede medlem hr. Thestrup rejste — hvorvidt den lov, vi har haft hidtil, har bidraget til at sænke priserne eller ej, herom kan man naturligvis